

Inwerkprogramma nieuwe raadsleden *versie 05022021*

Van: griffiers HHW en LD

Aan: Presidium

d.d.: XXXX

Inleiding

In januari 2022 begint de in november 2021 gekozen gemeenteraad van Dijk en Waard aan zijn eerste raadsperiode.

Het is goed gebruik om in zowel Heerhugowaard als Langedijk te starten met een gedegen inwerkprogramma voor de raadsleden bij aanvang van de raadsperiode en met vervolgssessies.

Het belang van opleiding, vorming en training is echter alleen maar toegenomen.

Met circa 86.000 inwoners neemt de nieuwe gemeente een relevante strategische positie in binnen de regio. Het is belangrijk dat raad en college, met respect voor elkaars rollen en verantwoordelijkheden, elkaar in de buitenwereld versterken en zo deze positie goed benutten.

Daarnaast is het belangrijk dat raad en college in de nieuwe gemeente werk maken van het dualisme. Deze ambitie ligt er natuurlijk al sinds 2002; “de toeslagenaffaire” heeft opnieuw duidelijk gemaakt dat adequate uitvoering van beleid niet kan zonder gedegen controle en adequate kaderstelling. Kortom: de oude en de nieuwe situatie verschilt nogal en de nieuwe raad dient vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid het goede niveau te bereiken.

De grootte van de nieuwe gemeente en de maatschappelijke opgaven vormen voor de nieuwe raad dan ook een mooie uitdaging. Deze vraagt namelijk een andere invulling van de volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol. Betekent dat vanzelfsprekend minder op detail en meer op hoofdlijnen of is dat juist een dilemma om met elkaar te bediscussiëren? Een discussie met aandacht voor de verschillende rollen en verantwoordelijkheden binnen het politiek-bestuurlijke proces. Met raadsleden die een focus ontwikkelen op de lange termijn waar het kan en oog hebben voor de actualiteit waar het moet.

Het is daarom dat de griffiers u deze notie voorleggen met daarin de contouren van een raadsondersteunend programma gericht op Opleiding, Vorming en Training voor de periode 2022 tot 2026.

Uitwerking

Het programma loopt langs twee lijnen: een relationele component en een inhoudelijke component.

Investeren in relaties loont altijd. Dat maakt het mogelijk om hard op de inhoud te acteren en tegelijk goede persoonlijke verstandhoudingen te onderhouden. Slechte persoonlijke verhoudingen zorgen voor inadequaet bestuur en daarmee imagoschade in de samenleving. Daar zijn legio voorbeelden van in den lande.

Een doorlopend inhoudelijk programma maakt dat de raad van de nieuwe gemeente zich kan en mag professionaliseren en zo een goede sparringpartner wordt van het college en proactief professioneel om kan gaan met democratische en bestuurlijke vernieuwing waar dat gewenst en noodzakelijk is.

Opleiding, Vorming en Training spelen naast de inhoudelijke professionalisering een belangrijke rol bij het bouwen aan een nieuwe Dijk en Waardse cultuur. Het kan beschouwd worden als meta-doel.

De inhoudelijke component kent verschillende specifieke onderdelen. De relationele component loopt daar als een rode draad doorheen. Binnen ieder programmaonderdeel is er immers sprake van een ontmoeting tussen raadsleden en daarmee een kans om de relationele kwaliteit te onderhouden en waar nodig te verbeteren.

Als we kijken naar de inhoudelijke onderdelen dan pleiten we in dit voorstel niet alleen voor een breed programma, maar op sommige onderdelen ook voor een repeterend

Inwerkprogramma nieuwe raadsleden *versie 05022021*

Van: griffiers HHW en LD

Aan: Presidium

d.d.: XXXX

karakter. Dit vanuit de gedachte dat raadsleden van onbewust onbekwaam groeien naar onbewust bekwaam. Een repeterende programma maakt het ook mogelijk aan te sluiten bij de verschillende leerstijlen van de raadsleden. Uiteraard is het te allen tijde mogelijk voor een individueel raadslid of als fractie extern verdieping te zoeken; maar dan ontbreekt dan het gezamenlijke en relationele aspect van de Dijk en Waardse raad. Bijgevoegd overzicht geeft een indruk van een mogelijke invulling van thema's. De inhoudelijke invulling van deze thema's vindt later plaats door de griffie en, waar nodig, door externe trainers. Uiteraard nader te bepalen op basis van een inventarisatie bij de (aspirant) raadsleden. Zo kunnen enkele interviews en een raadsbrede enquête inzicht geven in de leerbehoefte van de raadsleden.

Financiën

De invulling van het programma zal deels intern (waaronder de griffie) en deels extern plaatsvinden door een of meer geschikte partijen.

Voor dit traject dient uiteraard een bedrag geraamd te worden waarbij Arhi-gelden als dekking ingezet kunnen worden en de huidige beschikbare opleidingsbudgetten voor Heerhugowaard.

Indicatief gaat het in 2022 om een bedrag van €25.000.

Keuzes

Kiest u voor een meer of minder intensieve variant: m.a.w. zoals we het altijd deden of zoals we het willen gaan doen.

Daarnaast kan er gekozen worden voor differentiatie van het programma: komen er modules voor beginners en gevorderden of wordt er veel gewicht toegekend aan de relationele component en volgt ieder raadslid dezelfde route.

Overwogen kan worden om een gerenommeerde partij in te zetten die ervaring heeft in het over een langere periode begeleiden van een nieuwe raad in een nieuw gevormde gemeente.

Voorwerkprogramma

In de aanloop naar de verkiezingen willen de burgemeesters ook graag aandacht besteden aan enkele aspecten waar zij een vanuit hun rol een specifiek verantwoordelijkheid hebben:

- integriteit/profiel raadslid
- (in)formatieperiode en de rol griffier daarin

Dijk en Waard academy

Het kan interessant zijn om de mogelijkheden van een interne opleidingsomgeving te verkennen. Deze dient wel aanvullend te zijn op de reeds bestaande faciliteiten zoals deze aangeboden worden door Nederlandse Vereniging voor Raadsleden; denk aan de digitale leeromgeving, de raadsacademie en competentiescan voor raadsleden.

Daarnaast verzorgen diverse politieke partijen leergangen voor de raadsleden.

Instapprogramma

De ervaring leert dat raadsleden die opvolgen de gewenste ondersteuning missen. Het is belangrijk dat ook bij latere instroom een toegesneden programma ter ondersteuning aangeboden wordt.

Inwerkprogramma nieuwe raadsleden *versie 05022021*

Van: griffiers HHW en LD

Aan: Presidium

d.d.: XXXX

Gevraagde beslissing/richtinggevende uitspraken

- Deze notitie met een positief advies voor te leggen aan de fusieraad en daarbij een voorkeur uit te spreken voor een intensief traject met een integraal programma voor beginners en gevorderden met oog op het versterken van de onderlinge relaties en de meerwaarde voor het werken aan een frisse gezamenlijke cultuur.
- In het verlengde daarvan de griffies de opdracht te geven dit (eventueel geamendeerde) programma verder uit te werken.
- Te kiezen voor een gerenommeerd extern bedrijf om de nieuwe raad over een langere periode te ondersteunen.

PM

- Uitgifte Ipads en telefoons
- Hoe werken de programma's waarmee de raadsleden te maken krijgen
- Foto's t.b.v. de website
- Uitleg vergaderwijze
- Hoe leren we de nieuwe gemeente kennen/ Ideeën voor kennismaking met de wijken inventariseren
- Wat doen we zelf en wat besteden we uit
- Programma's die om periodiek opfrissen vragen – b.v. morele oordeelsvorming en debattraining (om de twee jaar) integriteit/ondermijning, Thorbecke 2024 en democratische vernieuwing
- Stimuleren van gebruik competentiescan (VvR) voor raadsleden / Individuele raadsleden hebben ook eigen verantwoordelijkheid voor hun opleidingsniveau
- Relatie raadslid – ambtenaar / met wie kan er contact gelegd worden?

Bijlage: Planning thema's